

OHŇOSTROJE

hlučná zábava, tichá bolest

- Přehled negativních dopadů na životní prostředí a zvířata
- Geneze snah o řešení a novelizace zákona
- Metodika prevence a možnosti bránit se
- Strukturované shrnutí a tipy z praxe

OBCE KASTRUJÍ
WWW.OBCEKASTRUJI.CZ

To, že jsou ohňostroje předmětem nejrůznějších polemik i sporů zájmových skupin, o tom není pochyb. Na jedné straně jsou obhajovány výrobci nebo zastánci bujarého veselí a oslav všeho druhu, na stranu druhou jsou kritizovány chovateli, provozovateli zoo, útulky nebo prostě jen empatickými lidmi. Abychom pochopili jádro sporu, musíme pochopit dynamiku překotného vývoje naší společnosti, kde se již dávno vše nepodřizuje zájmu člověka, zvláště pak, pokud jde o věc zbytnou, historicky přežitou nebo morálně stěží akceptovatelnou. Celkově bychom se měli jako společnost posouvat více k odpovědnému a udržitelnému chování, které, pokud je v konfliktu s bezpečím a zdravím druhých, měli bychom přehodnotit přístup k vlastní zábavě a nekonečnému pohodlí. Osobně nejsem zastáncem všelijakých tradic a zvyklostí, zvláště pak těch, které vykořisťují zvířata nebo jim jakkoli škodí. A určitě se shodneme, že ohňostroje toto dělají měrou vrchovatou. Ale pojďme se od subjektivních dojmů podívat k objektivním faktům, datům, snahám o změnu a změnám samotným.

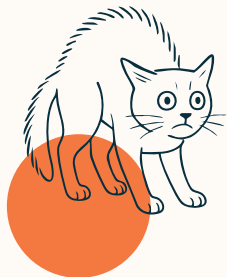
Negativní dopady ohňostrojů na zvířata a životní prostředí

Ačkoli nejsem žádný reprezentant akademické či vědecké půdy, mohu posuzovat dopad ohňostrojů na zvířata z pohledu praxe provozovatele útulku. Každoročně jsme v našem zařízení i soukromém chovu vystaveni otázce, co můžeme udělat pro to, aby zvířata zvládala situaci co nejlépe. A protože je každé zvíře jiné, i jejich reakce jsou od klidných, přes zvýšený stres až po totální paniku a zběsilé hledání úkrytů. Pokud se toto děje zvířatům, která jsou v bezpečí a pod naší plnou kontrolou, jak jsou na tom zvířata žijící volně venku, nebo která neprošla žádným druhem domestikace nebo socializace? Začal jsem pátrat po nějakých zdrojích a není jich úplně málo. Většinou vyšly pod záštitou univerzit ve světě, ale i u nás vznikla pojednání v odborných časopisech, včetně expertního stanoviska Akademie věd ČR. Zdá se tedy, že problém není až bagatelní. A když tedy máme odborné zdroje, můžeme se podívat na jednotlivé aspekty a celou problematiku pochopit v souvislostech.

Nejčastější zdravotní dopady ohňostrojů na zvířata:

Akutní stresová reakce (fight/flight)

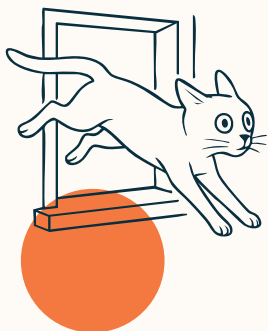
Toto je úplně nejčastější situace s typickými projevy jako jsou panický útěk, třes, hyperventilace, slinění, zvracení, kolaps a malátnost. Jejím mechanismem jsou například náhlé zvukové vlny, které vyvolají adrenalinový šok, podobný jako při bezprostředním ohrožení života. Mohou nastat už při prvních zvukových projevech ohňostrojů. V některých případech může na šok a stres uhynout i naprosto zdravé zvíře.

Tachykardie, arytmie a kardiologické kolapsy

Jde o typické a nebezpečné reakce u starších zvířat, nemocných koček a psů, koní, hospodářských zvířat, exotů (papoušci, primáti). Ohňostroj vyvolá tzv. „startle response“, kdy tělo reaguje jako při útoku predátora, s dopady jako je prudké zrychlení srdeční frekvence, fibrilace, kolaps oběhu, smrtelný šok (bohužel není výjimečný, hlavně u koní a velkých psů). Pokud zvířecí srdce nezvládá extrémní frekvenci, začnou vznikat poruchy vedení vzruchu a pokud arytmie trvá déle nebo je velmi výrazná, může docházet k poklesu perfuze (prokrvení orgánů), nedostatku kyslíku v mozku, metabolickým poruchám a zhoršení již existujících onemocnění.

Útěky a následné úrazy

Útěky jsou nejviditelnější formou reakce a často má nejfatálnější následky. U zvířat zájmového chovu (kočky a psi) dochází k úniku z domů, oken, kotců, srážkám s auty, ztrátě orientace či zraněním při pokusu utéct (o rozbité sklo, ploty). U koní a hospodářských zvířat dochází k prolomení ohrad, zlomeninám končetin, rozsáhlým tržným ráanám. Nejvíce postiženou skupinou jsou však ptáci, pyrotechnika je pro ně extrémně nebezpečná. Má za následek například hromadné vzletání hejn a následné podchlazení, k nárazům do budov, k úhynům z vyčerpání. Nejvíce náchylné jsou labutě, husy, kachny, sovy, městští ptáci (špačci, holubi, hrdličky). A v neposlední řadě i srnčí zvěř, která v zimě velmi šetří energii způsobem, že ve větších skupinách leží na svém stanovišti, ze kterého je vyžene neznámý hluk podobný střelným zbraním a díky zbesilému úprku vyčerpají veškerou, nahromaděnou energii, kterou potřebují k přežití zimy.

Další negativní dopady

Mezi další dopady patří dlouhodobé psychické následky, především u psů, ale i koček, papoušků a volně žijících živočichů. Dále jde o respirační problémy, popáleniny a mechanická poranění při kontaktu se samotnou pyrotechnikou, případně o reprodukční a hormonální dopady.

Dopady na zvířata v útulcích a stanicích

Sami jsme provozovatelé útulku a proto i dopad ohňostrojů na útluková zvířata zde má své speciální místo. Zvířata v útulcích a záchranných stanicích jsou velmi zranitelnou skupinou zvířat a to z jednoduchého důvodu: tato zvířata z podstaty věci žijí v prostředí, které je pro ně samo o sobě stresové, neznámé nebo citově nejisté. Mnohá z nich si nesou traumata z minulosti, jsou nemocná, podvyživená, vysokého věku, zotavující se po úrazech nebo teprve krátce po odchytu. Jejich schopnost zvládat nárazový stres je tedy výrazně snižena. Když do tohoto prostředí přijde náhlý hluk a tlakové vlny ohňostrojů, které se v prostoru kotců a boxů mohou násobit a rezonovat stěnami, vzniká situace, kterou zvíře neumí zpracovat. Panika se šíří řetězově, kdy jeden pes začne štěkat, druhý vyje, třetí se snaží dostat ven z kotce, kočky skáčou po stěnách boxů nebo prožívají tichý, ale neméně závažný stres někde v koutě, ptáci narážejí do všeho, co jim stojí v dráze letu. Některá zvířata se snaží ukrýt, jiná se naopak v panice snaží překonat veškeré zábrany a utéct, čímž si způsobují tržné rány, zlomené drápy, vykloubené prsty nebo poranění tlamy. Zvířata, která jsou po operacích nebo v rekonvalescenci, mohou kvůli prudkému stresu krváčet z operačních ran nebo si poškodit jizvy. Útulky navíc často nemají dostatek personálu (a městské útulky ani režim) na to, aby během vrcholu ohňostrojů prošly všechna zvířata, uklidnily je

Zvířata v útulcích a záchranných stanicích jsou velmi zranitelnou skupinou zvířat, protože z podstaty věci žijí v prostředí, které je pro ně samo o sobě stresové.

nebo zabránily únikům. Kotce jinak bezpečné, mohou při extrémním tlaku panikařícího psa nebo kočky povolit a útoky z útulků během Silvestra nejsou ojedinělé. Po odeznění ohňostrojů pak ošetřovatelé často nacházejí zvířata apatická, dezorientovaná nebo zraněná. Těžké následky ale přetrvávají i na psychice – zvířata mohou několik dní odmítat jíst, noci probdít v úzkosti, mít průjem ze stresu, nebo se vrátit v socializaci zpět (např. znovu začít vykonávat potřebu v kotci či pelíšku). U ohňostrojů narušených zvířat se mohou zhoršit i chronické nemoci. Celkově tak Silvestr představuje pro útluková a staniční zvířata jednu z nejkritičtějších nocí v roce, během které dochází ke kombinaci akutních fyzických rizik, psychického traumatu i dlouhodobých následků.

OBCE KASTRUJÍ
WWW.OBCEKASTRUJI.CZ

Snaha o řešení

Již nějakou dobu jsme svědky zájmu o regulaci pyrotechniky na základě dat, výzkumů a především otřesných případů hromadných úhynů a zranění bezprostředně po konci roku. Abychom pochopili vývoj těchto snah, pojďme si to zrekapitulovat. Iniciativa za omezení či zákaz ohňostrojů a zábavní pyrotechniky v České republice nevznikla jako jednorázový nápad jednoho subjektu, ale jako dlouhodobě kumulovaný tlak odborníků, ochranářů, útlků, veterinářů i veřejnosti, který postupně dozrál do legislativní změny. Jednou z prvních organizovaných snah byla kampaň STOP pyrotechnice. Tato iniciativa dlouhodobě upozorňovala na zranění domácích mazlíčků, útky, kolapsy zvířat v útulcích nebo negativní dopady na volně žijící ptáky a zvěř. Paralelně s touto kampaní začaly téma prosazovat i další subjekty a do debaty vstoupily také ochranářské organizace sdružené kolem Českého svazu ochránců přírody (ČSOP) a odborníci publikující v časopise „Ochrana přírody“, kteří začali

Rostoucí tlak z praxe postupně přesvědčil i státní správu, že problém nelze dál přehlížet.

upozorňovat na poklesy populací ptáků a stresové reakce volně žijících druhů.

Rostoucí tlak z praxe postupně přesvědčil i státní správu, že problém nelze dál přehlížet. Do hry následně vstoupila ministerstva. Ministerstvo životního prostředí (MŽP) společně s Ministerstvem zemědělství (MZe) a Ministerstvem průmyslu a obchodu (MPO) iniciovala v roce 2024 velkou, veřejnou anketu o regulaci pyrotechniky. Té se zúčastnilo přes 65 tisíc lidí, přičemž většina (až 76,5 %, později ve zpracovaných datech více než 90 %) podpořila omezení nebo úplný zákaz dostupnosti hlučné pyrotechniky. Tak silný výsledek nebyl přehlédnutelný a ministerstva jej označila za jednoznačný signál veřejnosti. Následně začala příprava novely zákona o pyrotechnice. V roce 2025 byla tato novela schválena Parlamentem, přičemž zavedla mimo jiné zákaz odpalování hlučné pyrotechniky v ochranných zónách kolem útulků, záchranných stanic, chovů zvířat, nemocnic a dalších citlivých míst, stanovila povinnou minimální vzdálenost 250 metrů a rozšířila pravomoci obcí při vydávání lokálních zákazů. Opatření tak konečně reaguje na realitu, kterou útlky, stanice a veterináři popisují desítky let. Dnešní stav je tedy výsledkem kombinace občanské iniciativy, odborného tlaku, opakovaného dokumentování následků v praxi, masivní podpory veřejnosti a politické vůle reagovat. Od 1. prosince 2025 tak v Česku vstupují v účinnost nejprísnejší pravidla pro pyrotechniku v historii. I když úplný zákaz pyrotechniky pro veřejnost zatím přijat nebyl, vznikl pevný základ, který umožňuje obcím i státu reálně chránit zvířata a postupně posilovat trend bezpečnějších, tichých a ohleduplnějších oslav.

Prosby byly vyslyšeny

Po aktualizaci zákona (1. prosince 2025 vstupuje v účinnost novela zákona č. 206/2015 Sb.), se situace útulků a chovů zásadně změnila a poprvé v historii dostaly praktické, okamžitě použitelné a právně vymahatelné nástroje, jak se proti ohňostrojům bránit. Základ je v tom, že každý útulek, záchranná stanice nebo registrovaný chov je dnes součástí oficiální evidence Ministerstva **zemědělství**, odkud se automaticky propisuje do **celostátní mapy chráněných objektů**. V této mapě je u každého zařízení vykresleno **ochranné pásmo o poloměru 250 metrů**, ve kterém je ze zákona zakázáno používat jakoukoli pyrotechniku nad kategorií F1. To znamená, že útulek už nemusí nic složité dokazovat, přeměřovat nebo vyjednávat – ochranné pásmo je jasně vyznačené, veřejné a závazné pro občany, místní samosprávy i policii. V praxi to funguje velmi jednoduše:

pokud někdo odpálí pyrotechniku v zakázané zóně, dopouští se přestupku. Policie ČR i městská policie mají mapu k dispozici, takže ihned vidí, že jde o chráněné území.

Ministerstvo zemědělství vyhotovilo aplikaci, do které vložilo všechny registrované chovy a vstoupit do ní můžete kliknutím na odkaz: [ZDE](#). Mapa obsahuje zóny, ve kterých je zakázáno zacházet s pyrotechnikou, s výjimkou kategorie F1, podle § 35 zákona č. 344/2025 Sb., kterým se mění zákon č. 206/2015 Sb., o pyrotechnických výrobcích a zacházení s nimi. Účinnost zón s omezeným používáním pyrotechniky je stanovena od 1.12.2025.

Teorie a praxe

A nyní se dostáváme k tomu, co vás bude zajímat nejvíce, v čem náš spolek vyniká a tím je uplatňování existujících právních předpisů v praxi. Jedna věc je totiž teorie, kterou papír snese a druhá věc je to, jak se k právním předpisům postavíme my sami a jak se je naučíme vymáhat ve prospěch zvířat. Praxe nás přivedla ke zjištění, že většina potřebných zákonů již existuje a je poměrně solidně sepsána. Jinou věcí je ale to, že jako společnost zákony moc neznáme, neumíme se v nich orientovat, umět si je vyložit a naučit se je uplatňovat. Přechází se pouze znění zákona je pro komplexní pochopení nedostatečné. To, jak je náš spolek v aplikaci a vymáhání zákonů úspěšný a jaké společenské změny tím lze dosáhnout, si necháme na jindy. Pro vás je teď stěžejní zorientovat se v tom, co novelizace přinesla pro obranu vašich zájmů a jak to aplikovat. Pojďme si tento okruh rozdělit do několika tematických podcelků, aby bylo srozumitelnější, co můžete dělat a jakým způsobem. Je pochopitelně rozdíl, zda provozujete útulek a potřebujete ochránit zvířata v něm nebo jste „pouze“ občan a jde vám o ochranu zvířat všeobecně, nicméně je zde většina společných cílů a možných řešení.

Prevence a edukace

S oblibou říkáme, že správná edukace a komunikace vyřeší většinu potenciálních problémů, proto i zde lze těmito nástroji dosáhnout nemalých výsledků. Pokud provozujete útulek, dá se předpokládat, že lidé v okolí by to měli vést dávno v patrnosti. Mluvte s lidmi o tom, že od prosince 2025 tu máme omezení pyrotechniky, že silvestr je pro zvířata velice náročné období a že by měli od pyrotechniky upustit, jelikož tak již říká zákon sám. Udělejte letákovou kampaň a letáky prostřednictvím dobrovolníků nebo pošty nechte roznést po obci. A když už jsme u té obce, vysvětlete úředníkům důležitost tohoto tématu, poproste je o rozeslání výzvy občanům prostřednictvím mobilního rozhlasu, zvýšíte tím dosah a podpoříte spolupráci úřadu s občany. Pokud je obec pokroková, může sama upustit od pořádání vlastního ohňostroje nebo dokonce může vydat obecně závaznou vyhlášku, která pravidla pro ohňostroje v obci ještě více upravuje nebo zcela zakazuje.

Jak se bránit

Připustmě si scénář, že prevence selže. A než se dostanou nová pravidla do povědomí, musíme s tím počítat, obzvláště u spoluobčanů mdlého rozumu a těch vyloženě sobeckých, kteří by pro tradice obětovali vlastní babičku, a se kterými to po dobrém nepůjde nikdy. Zde máme poměrně slušné možnosti, jak se bránit a vymezit se proti porušení zákona či vyhlášek. Ve výsledku jde jen o míru toho, jak moc vám záleží na principiálních věcech. Pokud jste mírné povahy a nechcete si dělat v okolí zle, zřejmě ohňostroje přetrpíte a dál necháte okolí dělat si co chce, ale pak mějte na paměti, že vy jej sice přetrpíte, ale tisíce zvířat netuší, že to bude jen „pár minut“ a i tento krátký čas je to může stát život a vaše mlčení tomu nezabránilo. Následující řádky jsou tedy pro ty, kterým jde o zvířata doopravdy a něco pro to hodlají udělat. Možnosti projdeme obecně a následně strukturovaně, aby vám tyto materiály mohly posloužit, řekněme, jako manuál. Nejdříve se podívejte na [mapu MZe](#), abyste pochopili vymezení ochranných pásem. Pravděpodobně u toho zjistíte, že vaše ochranné pásmo není v okolí jediné - spadá do něj totiž jakýkoli chov hospodářských zvířat, chovatelské stanice, nemocnice a další subjekty. Oblast, ve které máme útulek my, je prakticky celá pokrytá ochrannou zónou a tedy naše zájmy jsou snadněji dosažitelné, neboť na to nejsme sami. Pokud tedy zjistíte, že někdo ve vaší zóně odpaluje pyrotechniku, máte možnost to nahlásit městské policii, policii ČR nebo dodatečně obecnímu úřadu. K tomu, abyste byli úspěšní a za předpokladu, že policie nemůže přijet, musíte si opatřit důkazy o porušení zákona či vyhlášky (doporučujeme si samotné počínání s ohňostroji nahrát, abyste předešli slovu proti slovu), tedy tu „špinavou práci“ v terénu vyřešit vy sami. Stále ale vycházíme z toho, že v rámci zvířecího aktivismu to bude oproti dennímu zvířecímu utrpení procházka růžovým sadem. Dalšími orgány jsou obecní úřad / ORP (řešení přestupků v závislosti na povaze a míře závažnosti) nebo KVS (ta řeší případné následky v souvislosti s gescí úřadu).

Strukturované shrnutí

Nová pravidla pro pyrotechniku

V platnosti od 1.12.2025, zákon č. 206/2015 Sb., novela č. 344/2025 Sb.

- stanovení ochranných pásem 250 metrů od registrovaných chovů a zařízení
- jedná se o útulky pro zvířata, záchranné stanice, chovy zvířat, nemocnice, zařízení sociální péče, zařízení pro osoby se zdravotním postižením, domovy pro seniory, školy, školky, některá další citlivá místa vymezená zákonem
- zákaz platí celoročně, bez ohledu na svátky
- ministerstvo zveřejnilo mapu chráněných objektů, ve které jsou automaticky vidět: všechny dotčené objekty, jejich ochranné zóny, přesné hranice zákazu

Odpovědnost a pravomoci

Obce mají pravomoc vydávat vyhlášky a vymáhat přestupky

- díky novému § 35c mohou obce vydat obecně závaznou vyhlášku, ve které mohou zakázat pyrotechniku kategorií F2 a F3 na celém území obce, nebo zákaz omezí jen na určité části obce, případně jej omezí časově (např. jen Silvestr 18:00–00:30)
- pokud někdo pyrotechniku v zakázané zóně použije: policie událost zaeviduje, věc postoupí obci, obec vede přestupkové řízení, může uložit pokutu
- týká se to všech obcí, nejen ORP

Jak se bránit při porušení zákona či vyhlášek

Policii (PČR) musíte zavolat — i když nepřijedou

- to je důležité, protože hlášení se zaznamená do systému, vznikne časový údaj o porušení, policie to POZDĚJI musí postoupit obci jako přestupek a nikdo vám nemůže říct „nehlásili jste to“
- když operátor řekne „nemáme hlídku“, odpovězte: „Rozumím, ale žádám o zaevidování oznámení o porušení zákazu pyrotechniky v zakázané zóně, jde o útulek/chov zvířat. Prosím číslo události.“
- vždy si řekněte o: číslo události (event ID / č. jednací) a jméno operačního důstojníka - to vám později otevře všechny dveře.

OBCE KASTRUJÍ
WWW.OBCEKASTRUJI.CZ

Paralelně volejte i Městskou policii (156), pokud má v obvodu obce působnost

- městská policie často přijede spíš než státní, MP má pravomoc řešit porušení obecní vyhlášky, mohou uložit pokutu na místě, mohou osobu legitimovat
- znovu si vyžádejte číslo události

Pořídte si důkazy pro svá tvrzení, ideálně video (nejlepší varianta důkazů pro kontext)

- policie nemusí být v terénu nutně prezenčně, důkaz dělá 80 % práce
- natočte si detaily jako směr odpalu, hluk, čas, obzor (kontext, aby bylo jasné místo)
- pokud to jde, identifikaci osob / domu / místa - nejde o GDPR problém, pokud jde o dokumentaci pro přestupek

Krom volání policie doručíte podání také na obec

- obec musí vést přestupkové řízení, pokud dojde k porušení obecní vyhlášky, zákona o pyrotechnice v zakázané zóně nebo narušení veřejného pořádku
- k podání přiložíte video, čas, vaši identifikaci, číslo oznámení od policie
- obec už nemůže říct „nebudeme to řešit“

Pokud dojde k reálným škodám na zdraví a životech zvířat, podáváte podnět na KVS

- podnět lze podat v typických případech, když zvířata zpanikaří a utečou, dojde ke zranění, prokazatelnému stresu, úhynu, šoku
- KVS musí zahájit kontrolu podle zákona na ochranu zvířat
- to je silná páka na obec i pachatele

Pár praktických tipů, když narazíte u orgánů

- realita je takové, že policie přijede jen k těžkým případům - většina ohňostrojů se řeší až 1.–15. ledna v přestupkovém řízení
- nehádejte se s policií, vynuťte si zápis do systému a po Silvestru to doženete dokumentací
- pokud by obec nechtěla konat (typicky kvůli vazbám na určité lidi nebo kvůli nepopulárním krokům), můžete jí pohrozit stížností na kraji nebo na ministerstvu vnitra
- formuláře pro zmíněná podání najdete na našem webu www.obcekastruji.cz a budou dostupné po aktualizaci materiálů

OBCE KASTRUJÍ
WWW.OBCEKASTRUJI.CZ

Je jasné, že se jako společnost posouváme, novelizace tohoto zákona je toho důkazem. Ale ani ten nejlepší zákon nás nespasí, když se nebudeme chtít měnit a a zlepšovat sami, nebo jen když budeme tolerovat neomluvitelné. Pokud jste ve čtení došli až sem, možná si říkáte, že je to poměrně hodně systematické práce, vyžadující nemalé znalosti a určité osobní nastavení. A měli byste pravdu, jen bychom doplnili to, že jde o věc principu a vy si už jednou pro vždy musíte vybrat stranu. A je jasné, že pokud chcete potěšit zvířata, tak zcela jistě nepotěšíte sousedy, kteří se každoročně ukájejí odpalováním rachejtlí už od božího rána. Takto jsou karty rozdány a vy s nimi buď hrajte nebo je složte...

Lubomír Kristek

místopředseda spolku

KasProCats

kastrační program, z.s.

Ohňostroje – hlučná zábava, tichá bolest

Více informací najdete na

www.kasprocats.cz nebo na www.obcekastruji.cz

V případě dotazů nás neváhejte kontaktovat.

Autor textu: Lubomír Kristek,
vedoucí kastročnického programu KasProCats, z.s.

Grafické zpracování: Dominika Kobetič Colombová
www.dekace.sk

Vytvořeno: Listopad 2025

OBCE KASTRUJÍ
WWW.OBCEKASTRUJI.CZ